

'DE PIL' OF: EXCURSIE-PROBLEMEN ANNO 1957

door:

W.F.A. Guilonard
(ingezonden door A.J. Dogterom)

Op 20 oktober 1957 togen Wim Guilonard, Klaas Vos, Leen van der Slik en A.J. Dogterom op weg om in de ontgravingen van het in aanleg zijde vijfde havendok te Antwerpen fossiel materiaal te verzamelen. Dit viertal maakte deel uit van een excursie van elf personen (zie het Correspondentieblad van juli 1958: nr 77 blz 751-758). Wim Guilonard, die destijds bij de Raad van Arbeid werkzaam was, schreef onder de titel "De Pil" het volgende stukje in het personeelsblad.

Er kwam geen dokter aan te pas en het was een mirakel. We hadden een clubje van vier personen, waarvan er drie op Voorne woonden en één in Rotterdam. Het spreekt vanzelf dat we besloten om aan de excursie naar Antwerpen deel te nemen. Eén van de deelnemers, een zeeman, had voor een paar honderd gulden een fossiel autootje op de kop getikt en hij stelde voor dat wij met dat vehikel de tocht naar Antwerpen zouden ondernemen.

Toen wij in expeditie-costuum, compleet met rugzakken, scheppen en dozen bij hem aankwamen, stond het vervoermiddel reeds voor de deur gereed. Met enig wantrouwen liep ik er omheen en zodoende ontdekte ik dat de grond onder de radiator nat was. Ik haalde "Neptunus" er bij en wees hem op die streep water. "Dat, o, dat betekent niets. Ik heb alles nagezien en de radiator is boordevol. Misschien is er tijdens het draaien van van de motor, wegens de expansie van het water, wat over de rand van de vuldop gelopen", verzekerde hij ons.

Met onze omvangrijke bagage wrongen we ons in het kleine overjarige autootje en gingen welgemeed in de vroege morgen op weg naar Rotterdam, waar we nummer vier op zouden halen. We hadden ongeveer acht kilometer gereden toen ik een duidelijke brandlucht opsnoef. "Wat is dat ?" informeerde ik bij de chauffeur-zeeman. "Ja de motor riekt nog een beetje" antwoordde hij rustig en bleef doorrijden. De geur werd scherper en een blauwe walm verspreide zich in de auto. Ik verzocht onze vriend om toch maar even te stoppen, voor we in brand zouden vliegen. Er zat geen druppel water meer in de radiator en het zou niet lang meer hebben geduurd of de hele boel was vastgelopen. Ik begon echter onze chauffeur te wantrouwen toen hij doodbedaard vier jeneverflessen uit de bagageruimte opdiepte, die met water gevuld bleken te zijn. Hij wist dus kennelijk toch dat er iets niet in orde was en had er dan ook op gerekend. "Nu komen we wel in Rotterdam", meende hij en we reden weer verder. Natuurlijk vertrouwden we de zaak niet en ik bleef dan ook voortdurend met mijn neus luchtmonsters nemen. We kwamen tot Rhoon, maar het was toen ook weer hoog tijd om te stoppen. Nu werd het iets moeilijker, want de jajemflessen waren leeg en de sloot langs de weg was volledig met kroos bedekt.

Gelukkig beschikten we over een zeef om het fijne zand van Antwerpen uit te zeven. Door deze op het kroos te drukken, konden we met een eetlepel (een attribuut om de tere schelpjes uit het zand te scheppen) de vier flessen weer vullen en werd na drie kwartier de tocht vervolgd.

Met een weer lege radiator stonden we tenslotte voor de deur van nummer vier, die zich reeds ongerust maakte over ons lange uitblijven. En daar begon de zeeman te orakelen over 'De Pil'. Wij wilden namelijk, heel begrijpelijk, met de tram terug naar huis, maar Neptunus verzekerde ons dat we beslist in Antwerpen zouden komen als we bij het benzinstation waar we langs zouden komen, een 'pil' zouden kopen. We waagden het er op, vulden de radiator en de flessen opnieuw en reden met angst in het hart verder. De optimistische chauffeur floot een deuntje en murmelde nog wat na over 'de pil'.

Bij het benzinstation aangekomen onderhandelde onze chauffeur met de bediende. Eerst werd de radiator weer gevuld met water, waarna er een grote tube in leeg werd geknepen. 'Voormekaar' grijnsde Neptunus en hij tufte welgemoed met drie benauwde gelukzoekers verder.

Hoe ik ook snoof, de brandlucht kwam niet terug en dus steeg onze hoop dat we het zouden halen. We waren reeds ongedeed in België aangekomen en rammelden daar over de hobbelige straatweg met 'kinderhoofdjes'. Plotseling en groot geraas en opnieuw paniek onder de passagiers. De versnellingshandle was losgeschoten, waardoor de koppeling niet meer permanent in de gewenste stand wilde blijven staan.

'Geen nood' zei de machinist. Op advies van hem moest ik, die voorin zat, het gehele verdere deel van de tocht de handle ingedrukt houden. En ook dit euvel was daarmee verholpen. Het hinderde kennelijk niet dat ik door het aandrukken van die stang doodmoe werd. Ze vonden zoiets doodgewoon en hadden blijkbaar geen medelijden met me. Het is onbegrijpelijk dat we nog behoorlijk op tijd op onze bestemming zijn aangekomen.

Toen we de enorm hoge zandbergen zagen, met daarin voor ons ongekende schatten uit het verre verleden, waren onze angst en zorgen snel vergeten. De vangst was geweldig en afgeladen sjouwden we aan het eind van de middag terug naar de auto.

Eerst toen dachten we: "Hoe zal het nu zijn?". De radiator was inderdaad weer leeg en met angstige gezichten keken we elkaar eens aan. Zouden we nu, met onze grote buit, toch niet terug kunnen rijden? Triomfantelijk toverde de zeeman een grote tube tevoorschijn en kneep die leeg in de inmiddels weer met water gevulde radiator. Hij maakte daarbij een bezwerend gebaar en zei plechtig: 'Deze pil brengt ons weer thuis'. Hij sprak de waarheid en, zij het dan dat ik een lamme hand had door het vasthouden van de handle, we kwamen zonder verdere incidenten thuis.

De fossiele vondsten zijn in onze verzamelingen ondergebracht en het fossiele autootje werd niet lang daarna voor 80 gulden aan een opvolger verkocht. Tenslotte hadden we toch geluk gehad, en dat voornamelijk dankzij 'de Pil'.